25/09/2020

Το “χατζηλίκι” στη Μικρά Ασία

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Χατζηλίκι στη Μικρά Ασία ονομάζεται το ταξίδι στα Ιεροσόλυμα με σκοπό το προσκύνημα στους Αγίους Τόπους. Η ιστορικοανθρωπολογική μελέτη του εντός του ιστορικού και πολιτισμικού πλαισίου της Μικράς Ασίας μάς επιτρέπει να διερευνήσουμε μια σειρά πρακτικών, στάσεων και αντιλήψεων οι οποίες δεν περιορίζονται αποκλειστικά στο θρησκευτικό πεδίο.

Το χατζηλίκι ήταν αναμφίβολα στενά συνδεδεμένο με τον επερχόμενο θάνατο και την προετοιμασία για τη μετά θάνατον ζωή και αφορούσε άνδρες και γυναίκες σε ολόκληρη την περιοχή της Μικράς Ασίας.

Σε επίπεδο οικισμού, όμως, ήταν πάνω απ’ όλα μια περιοδική μετακίνηση πληθυσμών, πλήρως ενταγμένη στη συλλογική εμπειρία των ανθρώπων. Μάλιστα, στην οργάνωση του προσκυνηματικού αυτού ταξιδιού δινόταν ιδιαίτερο βάρος τόσο από τους υποψήφιους προσκυνητές και τον περίγυρό τους, όσο και από την επίσημη εκκλησία. Πρόκειται δηλαδή για μια σύνθετη πρακτική που εκτός των θρησκευτικών είχε και οικονομικές, κοινωνικές, ακόμα και πολιτικές διαστάσεις, όπως μας περιγράφει ο Ιωάννης Καραχρήστος.*

Αξίζει να σας πω ότι τα βιβλία που έχουμε μέχρι σήμερα και γράφτηκαν από Μικρασιάτες που έφυγαν από εκεί σε μεγάλη ηλικία, αναφέρουν πως το ταξίδι Σμύρνη – Τζάφα Γκέιτ (έτσι το αναφέρουν) ήταν πάνω από τέσσερις μήνες, ενώ επιστρέφοντας από τον Πανάγιο Τάφο κουβαλούσαν στα κάρα Άγιο Φως. Όταν οι προσκυνητές έφταναν πίσω στο χωριό, τους ετοίμαζαν υποδοχή όλοι οι κάτοικοι με πανηγύρια, θυμιατά, εικόνες και αλαλαγμούς, με πρώτο τον ιερέα του χωριού.

Επίσης οι κάτοικοι προσπαθούσαν να ακουμπήσουν τους χατζήδες-προσκυνητές επειδή είχαν ακουμπήσει τον Πανάγιο Τάφο και το είχαν τεράστια ευλογία.

___

* Ιωάννης Καραχρήστος, «Το χατζηλίκι στη Μ. Ασία, 16ος-19ος αιώνας», Κέντρο Ερεύνης της Ελληνικής Λαογραφίας της Ακαδημίας Αθηνών.

Πηγή:pontos-news.gr